

УДК: 351.71

ВПЛИВ ДЕРЖАВНИХ ЗАКУПІВЕЛЬ НА ЕКОНОМІКУ КРАЇНИ**Дмитро Драговоз***Національний авіаційний університет, Київ**Науковий керівник – Світлана Смерічевська, д.е.н., професор*

Ключові слова: державні закупівлі, Prozorro, економія фінансових ресурсів, система державних закупівель

Україна прагне до створення чесної, прозорою, конкурентної, відкритої системи державних закупівель, які будуть чітко відповідати високому рівню міжнародних стандартів. Вплив електронних державних закупівель на економіку країни зростає з кожним роком. І тому вже зараз потрібно розглядати державні закупівлі як «двигун» розвитку національної економіки в цілому.

Для наукового обґрунтування результатів дослідження було використано метод спостереження, статистичний метод та методику аналізу та синтезу. Шляхом спостереження було досліджено вплив сфери державних закупівель на економіку. Було проаналізовано статистичні показники впливу на економіку України. Також шляхом аналізу було виділено позитивні результати, що утворилися внаслідок збільшення обсягу державних закупівель.

Згідно з Законом України «Про публічні закупівлі» в Україні з 2016 року була розроблена та впроваджена електронна система державних закупівель [1]. Щорічно на державні закупівлі припадає 13-15 % ВВП країни. Головною метою впровадження системи відкритих державних закупівель було створення чесних та прозорих конкурентних умов, запобігання дискримінації потенційних операторів ринку, зменшення рівня корупції, ефективне та раціональне використання коштів державного бюджету.

Велика увага різних авторів і науковців [2,3] приділяється дослідженню питань щодо переваг та недоліків державних закупівель в електронній системі Prozorro та її впливу на економіку країни в цілому. Цікавими є дослідження [3] напрямків трансформації електронної системи управління державними закупівлями з розвитком штучного інтелекту.

Безумовно, впровадження електронної системи державних закупівель в Україні стало своєрідною революцією в сфері закупівель на державному рівні. Адже завдяки впровадженню електронної системи державних закупівель на майданчику Prozorro вдалося значно зменшити загальнодержавний рівень корупції. До того ж, інформація про всі державні закупівлі та постачальників стала відкритою для всіх без винятку громадян України. Слід зазначити, що обсяги публічних закупівель, проведених через систему Prozorro у 2023 році, в порівнянні з минулим роком зросли в три рази, до 480 млрд.грн. [4]. Згідно з Законом України «Про публічні закупівлі» та класифікатора ДК, в Україні всі без винятку державні замовники на всю

номенклатуру товарів та послуг повинні проводити аукціони або публікувати звіти у системі Prozorro, залежно від суми замовлених товарів або послуг.

Впровадження електронної системи публічних закупівель має значний вплив на економіку держави:

дана реформа збільшила знання та обізнаність населення щодо державних закупівель;

електронна форма закупівель є однією з рушійних сил посилення прозорості та чесної конкуренції в довгостроковій перспективі;

електронна система закупівель значно зменшує можливість зловживань і неефективного використання коштів державного бюджету, тому що вся звітність є відкритою для перевірки та моніторингу;

значно зменшився рівень корупції, що зумовлено виведенням з «тіні» державних замовлень у всіх сферах економіки держави;

відкриті державні закупівлі сприяють розвитку малого та середнього бізнесу.

Крім всіх вище зазначених факторів, публічні закупівлі можуть стати вирішальним інструментом для досягнення стратегічних цілей у післявоєнній відбудові України.

Висновок

Підсумовуючи все вище викладене, слід зазначити, що впровадження електронної системи державних закупівель стало невід'ємним інструментом забезпечення ефективного використання державних коштів, а відповідно й ефективного функціонування економіки держави. Електронні закупівлі через платформу Prozorro зробили значний крок у боротьбі з корупцією та недобросовісною конкуренцією. Подальше вдосконалення та модернізація сфера державних закупівель повинні стати рушійною силою економіки України.

Список використаних джерел:

1. Про публічні закупівлі. Закон України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/922-19#Text> (Дата звернення: 17.03.2024).
2. Белінська Г.В. Актуальні проблеми державних закупівель в Україні в умовах реформування. Вісник КрНУ імені Михайла Остроградського. Вип. 5 (100). С. 125–131. (Дата звернення: 17.03.2024).
3. Постніков О. О., Смерічевська С. В. Трансформація аналітики великих баз даних в управлінні закупівлями з розвитком штучного інтелекту. *Вісник економічної науки України*. 2023. № 1 (44). С. 77-85. DOI:[https://doi.org/10.37405/1729-7206.2023.1\(44\).77-85](https://doi.org/10.37405/1729-7206.2023.1(44).77-85) (Дата звернення: 18.03.2024).
4. Публічний модуль аналітики Prozorro. URL: <https://bi.prozorro.org>.